Tórshavnar kommuna, ein sjálvsfíggjandi eind

Súsanna Dam
b‡rá›slimur p.t.

Mangan hevur ljó›a›, at Tórshavnar kommuna svimur í peningi, men er hetta so, tá til stykkis kemur. Kommunan er í stórum vøkstri, og hevur brá›ney›ugan tørv á útbygging á øllum hugsandi økjum. Málsetningurin hjá sitandi b‡rá›i er, at gjalda skuldina aftur so skjótt tilber, og sí›ani at gerast so væl konsolidera›, at kommunan megnar sjálv at fíggja sínar íløgur. Tórshavnar kommuna skal rekast solei›is, at vit ongantí› aftur fara at uppliva, at skilaleysur politikkur og ósketni lemur handlifrælsi› kommununar 4 - 5 tey næstu valskei›ini.

Ein málsetningur, sum sambandsflokkurin heilt og fult tekur undir vi›. Hagtøl meta, at her skulu útvegast pláss til einar 1.000 fólkaskúlanæmingar komandi 10 árini, ta› sama sum einar 50 vanligar skúlastovur, afturat øllum ø›rum, framtí›arskúlin fer at krevja. Eldraøki›, barnaansingin, umhvørvi›, íbú›artroti›, og alt sum hoyrir til krevur íløgur. So um likviditeturin kanska er gó›ur í løtuni, so er ikki talan um, at b‡rá›i› beinanvegin bara kann seta alt ta› í verk, sum vit ynskja okkum. Her skal ein sera nágreinilig ra›festing til, á›renn peningur ver›ur játta›ur til n‡íløgur.

Veruleikin er solei›is, at skattainntøkan komandi ár ver›ur mett til 380 mill.kr. Raksturin kostar 275 mill. kr., og har ber illa til at fremja stórar broytingingar, uttan so at okkurt í dagliga rakstrinum ste›gar upp. Harumframt sær út til at Løgtingi› skúgvar n‡ggjar útrei›slur á kommununar, uttan at tær fáa vart seg fyri hesum.

Lánsgjald og rentur fara vi› einum 40 mill.kr. Uttan mun til tey mongu vallyftini, so er púra greitt, at kommunan sleppur at gera íløgur fyri umlei› 65 mill. kr. og ikki fyri tíggjufalt hesa upphædd. Hetta eigur hvør einstakur veljari at gera sær greitt.

Valevni kunnu gjara út alt okkum lystir, men aftaná vali›, skulu tey valdu seta seg ni›ur, at b‡ta tær umlei› 65 mill. krónurnar eftir hvat tey kunnu samrá›a seg til, og ta› er her, at b‡rá›slimir skulu standa sína roynd, so at skattapeningurin ver›ur n‡ttur so skynsamt, sum til ber.

Sum varalimur í b‡rá›num stóran part av brátt farna valskei›i havi eg veri› limur í fíggjarnevndini og havi sæ›, hvussu lætt ta› kann vera at lata peningin streyma, uttan at borgarin fær sum best burturúr. Sambandflokkurin hevur altí› ført ein skilagó›an fíggjarpolitikk, ta› fara bæ›i hann og valevni hansara framvegis at gera. Kommununi tørvar, sum helst ongantí› á›ur, at hava eina gó›a st‡ring av fíggjarvi›urskiftum sínum.

Høgdu av hæli og kliptu av tá — og so til gongu í heimast‡risklossum

- ella fullveldislandsst‡ri› sum leyp upp á tjólegg og datt ni›ur á langlegg

Hans Pauli Strøm,
løgtingsma›ur

Ta› var ein so fullkomín kúvending og kapitulatión í fullveldisætlanini sum landsst‡ri› bo›a›i frá á tí›indafundinum tórsdagin í farnu viku, at øll vóru tikin á bóli. Vit tingfólki› hjá Javna›arflokkinum fylgdu vi› ni›ri á gamla apoteki og sótu púrasta sum kánus, me›an hesin ótrúligi sjónleikur fór fram. Tí hvat var hetta: heimast‡rislógin, lisin ni›ur í sand og øsku av fullveldismonnum, nú tikin aftur til ná›i og hevja til hei›urs og æru — tann gamla heimast‡rislógin sum tann n‡ggja koyribreytin til fullveldi›, vi› yvirtøkum og sjálvst‡ri stig fyri stig, "og hvørt av sínum" (sum varaløgma›ur plagar at taka til móti endanum, tái› hann roknar vælsignilsini upp).

Eini 20 ár ella knappliga ta› aftrat uppá hendan mátan, seg›i løgma›ur. So skuldi veri› komi› á mál — um nú allir løgmenn og tingmenn, sum koma aftaná hann, vilja ta› sama.

Skulu proklamera — a›rir skulu seta í verk

Jú, so var eisini uppií ein ætlan um eina fólkaatkvø›u til várs — eitt fikubla› at fjala ta naknu skommina hjá Tjó›veldisflokkinum. Tí sum skiltist skuldi henda fólkaatkvø›a vera um eina "ætlan", um hvat skal gerast, tá teir eru farnir frá og n‡tt løgting og landsst‡ri hevur tiki› vi›, m. a. um at minka ríkisveitingina so lí›andi, og skipa fyri eini a›rari fólkaatkvø›u um fullveldi um eini 20 ár ella harútimóti.

Ta› er ógviliga løgi› vi› hasi fólkaatkvø›uni. Hon ver›ur jú um eina ætlan, sum hasir f‡rarnir ikki sjálvir skulu seta í verk — teir skulu proklamera ætlanina, hvat tá - men ta› skulu vera teirra eftirkomarar í Tinganesi, sum skulu seta hana í verk. Ver›ur nøkur fólkaatkvø›a í apríl, ja so hevur hetta landsst‡ri› ikki eingong eitt arbei›sár eftir í Tinganesi. Sjálvir hava teir tryggja› sær tann største blokkin nakrantí› heilt fram til 1.1.2002. So ta› ver›ur ikki nógv teir sjálvir klára at minka av blokkinum teir krákumána›irnar teir tá hava eftir — í apríl 2002 er skei›i› runni›.

Ein brei› semja vi› andstø›una: Ta› er so nógv lættari !

Tái› fjølmi›lar nú siga vi› Løgmann, at henda n‡ggja heimast‡risliga fullveldisætlanin hjá landsst‡rinum minnir nógv um sjálvst‡rislógina hjá Javna›arflokkinum, svarar hann so troyttur, at kanska er ta› so, og leggur uppaftur troyttari aftrat, at so skuldi jú endiliga bori› til at fingi› hesa vælsigna›u brei›u semju, sum hann sigur seg hava roynt eftir nú í tvey ár.

Taka vit hetta um semjuna fyrst, átti ta› ikki at veri› ógjørligt. Um vit taka hasa fupp-fólkaatkvø›una í apríl burturúr, eru nógv størri møguleikar hjá løgmanni at fáa eina brei›a - og haldbara - semju vi› andstø›una, enn at halda lív í innanh‡sis semjuni í samgonguni - millum Bjarna Djurholm og Torbjørn Jacobsen, millum Óla Brekmann og Karsten Hansen, millum løgmann og vara ditto, "og hvørt av sínum", sum vara tekur til.

Spennandi ver›ur at síggja, um ta› loksins fer at eydnast løgmanni at fáa hesa gó›u brei›u semju í lag, ta knøppu tí›, hann hevur eftir.

Ta› er munur á teirri kliptu fullveldisætlanini og sjálvst‡rislógini hjá Javna›arflokkinum

Taka vit hitt fyrra, at lítil munur er á sjálvst‡risætlanunum hjá landsst‡rinum og hjá Javna›arflokkinum, eri eg ikki samdur. Bæ›i høvd og hali er klipt av fullveldisætlanini, so nú er ivasamt um hon enntá gongur so vítt sum n‡skipanaruppskoti› hjá Sambandsflokkinum.

Mótvegis heimast‡risligu ætlanini hjá landsst‡rinum, gongur sjálvst‡rislógin hjá Javna›arflokkinum út uppá, at taka heimast‡rislógina av og seta í sta›in ein n‡ggjan sáttmála í gildi millum Føroyar og Danmark sum javnbjó›is tjó›ir í ríkisfelagskapi hvør vi› a›ra. Skulu vit, sum landsst‡ri› ætlar, liva kanska 20

ár aftrat vi› heimast‡rislógini, ver›a ta› 20 ár uttan javnstø›u millum tjó›irnar.

Vi› sjálvst‡rislógini tryggjar n‡ggi sáttmálin millum Føroyar og Danmark, at føroysku myndugleikarnir uttan avmarkingar kunnu leggja øll málsøki undir føroyska lóggávu, og at Føroya Løgting og Landsst‡ri ver›a hægsta vald.

Hetta ber ikki til undir heimast‡rislógini, sum jú er delegatiónslóg — t.v.s. at valdi› er til láns, lati› okkum at umsita, vit eiga ta› ikki. So longi hetta sokalla›a fullveldislandsst‡ri› ætlar at halda fram vi› heimast‡rislógini, ver›a Føroya Løgting og Landsst‡ri sostatt ikki hægsta vald í Føroyum og kunnu skúgvast til viks — sum vit sóu ta› í kreppuárunum fyrst í 90-unum, og sum vit sóu ta› vi› altjó›a sta›festingini av føroyska málinum sum minnilutamál.

Vi› sjálvst‡rislógini skal tryggjast, at n‡ggi sáttmálin millum Føroyar og Danmark ver›ur l‡stur altjó›aliga, so hann fær altjó›arættarligt gildi — so stø›a Føroya sum sjálvst‡randi tjó› ver›ur fólkarættarliga sta›fest! Hinvegin ver›a Føroyar framvegis undir donskum statsrætti, so longi hetta landsst‡ri› ætlar at halda fram undir heimast‡rislógini.

"Fáfongd og forfeingiligheit"?

Alt hetta fær ein at undrast stórliga á, hví Tjó›veldisflokkurin er gingin vi› til hesa n‡ggju heimast‡risligu fullveldisætlanina. Ein møgulig fólkaatkvø›a í apríl fær líti› vir›i — hon bindur ikki tey løgting og landsst‡ri, sum koma aftaná. At síggja til fær Tjó›veldisflokkurin onki anna› burtur úr hesi n‡ggju semjuni, enn at teir sleppa at ver›a sitandi í Tinganesi, og vi› hesi møguligu fólkaatkvø›u fáa høvi at proklamera — ikki fullveldi› men eina ætlan um fullveldi, sum a›rir skulu seta í verk einafer› í framtí›ini. Og so illgitir Torbjørn Jacobsen í Dimmu leygardagin um "fáfongdina og forfeingiligheitina" hjá sínum politisku fíggindum!

Hálvtri›ja ár hava hesir tríggir flokkar nú fonglast vi› hesa stóru ætlan um føroyskt sjálvst‡ri. Teir høvdu ein koyriplan — eina sonevnda verkætlan. F‡ra fer›ir vóru teir uttanlands til samrá›ingar — stríddist vi› fíggindan, sum summir teirra málbera seg. Onki anna› kom burturúr, enn at fyri hvørja fer› bleiv fløkjan og illstø›an størri.

Og so var› kúvent: eftir miklan dramatikk var› n‡ggj semja proklamera›, og ta› var› lagt á n‡ggja kós. Aftur ein n‡ggjur koyriplanur. Men heldur ikki hesafer› er gott í væntu. Tí bert eftir fáum døgum er aftur strí› og klandur um innihaldi› í hesum n‡ggja koyriplani. Tjó›veldismenn síggja republikkina longu um 5-6 ár - og kanska fyrr enn ta›, sigur varaløgma›ur. Men løgma›ur sigur, at útleggingin hjá varaløgmanni av n‡ggju semjuni er óheppin, gruggandi, heilt burturvi› og vitleys...!

Er ta› tí so løgi› at halda, at hasir koma aldrin burturúr vavstrinum og líti› anna› er at gera enn at seta teir til viks?

VI‹MERKINGAR

Byrådsmedlemmer er kommet til erkendelse

Henning Christensen
valgemne til byrådsvalget i Torshavn

Nu kort tid før kommunevalget 21. nov. er der dagligt artikler i aviserne fra byrådsmedlemmerne, om hvad de vil fremme i deres kommune de næste fire år, såfremt de bliver genvalgt. For byrådsmedlemmerne i Torshavn kommune er dette også gældende.

De fleste borgere i Torshavn kommune er fuldt klar over, den store mangel på grundstykker og boliger til unge og ældre, manglende vuggestue/børnehavepladser, forholdene på skolerne, hvorunder lærer og elever dagligt må fungere.

Under Torshavn byråd er der nedsat flere udvalg. Blandt andet sosialudvalget, som nu kort tid før byrådsvalget er blevet enigt om, hvordan pladsmangelen på vuggestue/børnehavepladser skal og kan løses inden for de næste par år.

Bygge- og byplansudvalget har inden for de sidste dage udarbejdet en plan for en ny bypart i Hoyvik – men et er hvad udvalgene vedtager, noget andet er hvad byrådet agter at realisere.

Det er dog glædeligt, at

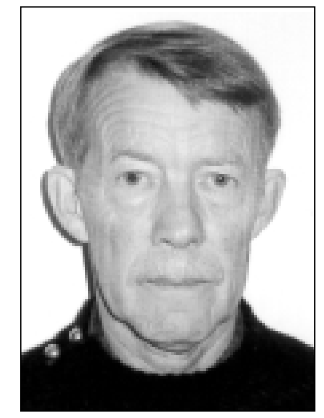

de aller fleste af byrådsmedlemmer i Torshavn kommune gennem deres artikler tilkendegiver, at de har opdaget, hvad der egentligt har manglet i kommunen de sidste 4 år. De forsøger nu endnu engang, at overbevise vælgerne om, at de i denne omgang kan få disse projekter gennemført.

Det er vælgernes valg den 21. nov. som kommer at bestemme sammensætningen af det kommende byråd i Torshavn kommune.

Vælgerne kan ved at afgive deres stemme til Javna›arlistan danne grundlag for et handelskraftigt og samarbejdsvilligt byråd i de næste 4 år – noget som just ikke kan siges har været kendetegnende for det nuværende byråd.

Smábátaeigarar betri umstø›ur

He›in Mortensen
b‡rá›slimur sambandsvalevni til Tórshavnar b‡rá›

At eiga ein bát, men ikki at hava umstø›ur at hava hann liggjandi nakrasta›ni, er ikki gott.

Tá kann ta› ofta enda vi›, at báturin ver›ur seldur og inniløguma›urin missir sínar dreymar um m.a. at fáa forsyrgt sær og sínum vi› onkrum av tí, fjør›urin kann geva.

Fyri at lívgja um umstø›urnar hjá teimum, i› eiga bát og vilja brúka hann, eiga ney›ugu útbyggingarnar at ver›a framdar, so umstø›urnar til hetta eru nøktandi.

Eitt nú eru møguleikar fyri útbyggingum í bæ›i Kaldbak, Kollafir›i, Havn og á Argjum, so hesin tørvur kann ver›a nøkta›ur.

Har verandi bátabryggjar eru, kunnu umstø›urnar í fleiri førum bæ›i ví›kast og betrast, og hetta eigur eisini at ver›a gjørt.

Smábátaeigarar skulu hava møguleika fyri plássi, i› kann fáast fyri eina lagaliga leigu, samstundis sum møguleiki er fyri streymi, vatni og kanska eisini hagrei›ingarmøguleikum á sta›num.

Ta› eigur ikki at vera ein byr›a at eiga ein bát, men ein gle›i, so tí vil eg arbei›a fyri at betra hesar umstø›ur, so øllum skulu ver›a latnir somu møguleikar!

Ítróttarhøllir har fólki› er

Jógvan Arge
valevni tjó›veldisfloksins til Tórshavnar B‡rá›
Heimasí›a:
www.jogvanarge.com

Gundadalur er á tremur. Ta› síggja og merkja øll, sum hava sína gongd har.

Tórshavnar Kommuna tykist eisini hava sanna›, at veruleikin er farin frá stevnuni at savna allan ítróttin í Gundadali. Tí hevur hon játta› at byggja ítróttarhøll í Kollafir›i og venjingarhøll í Hoyvík.

Hondbóltsbygdunum Kollafir›i og Hoyvík eru hesar hallir væl untar, og tær fara eisini at skapa gró›rarlíkindi fyri ø›rum ítróttagreinum sum flogbólti, badminton og fimleiki eins og ymsari kropsvenjing hjá teimum, sum ikki luttaka í kapping.

Vi› at byggja uttanfyri Gundadal hevur kommunan knæsett eina n‡ggja grundreglu um, at møguleikar skula vera at í›ka innanduraítrótt í nærumhvørvinum hjá borgarunum. Men nú fer at knípa vi› javnvágini, og allir borgarar hava ikkin somu sømdir.

Í sjálvari Havnini ver›a teir vestaru b‡lingarnir fyri vanb‡ti. Onkuntí› fyrr hevur veri› frammi at gera ítróttarøki í Vesturb‡num, men ongantí› komst so langt.

Nú er spurningurin helst búgvin til at taka framaftur. Vi› Argjum fekk tann vestari parturin av kommununi

ein fótbóltsvøll. Her er vi› ø›rum or›um ein byrjan til eitt ítróttarøki vestanfyri, sum kann gerast meiri fjølbroytt.

Ítróttaráhuga› í Vesturb‡num og á Argjum noy›ast alla lei›ina í Gundadal, tá tey skula í ítróttarhøll. Ein máti at bøta um hetta ósamsvar er, tá rá›ini ver›a, at gera ein høll vestanfyri, kanska í sambandi vi› fótbóltsvøllin á Argjum.

Eini slíkari høll kundi skúlin á Argjum og a›rir skúlar í nánd fingi› gó›a nyttu av, og vi› henni n‡tist argjabørnum ikki longur at fara ta drúgvu lei›ina í Gundadal. Stytt ver›ur um hjá mongum í Vesturb‡num og Nor›asta Horni, og tr‡sti› ver›ur minni á Gundadal.

Og fram um alt fáa fleiri borgarar møguleikar at røra seg og røkja kropp og sál undir taki.

FUR n‡ggja stjórn

Á landsfundinum hjá Føroya Ungdómsrá›, sum var leygardagin 28. oktotber var› nyggj stjórn vald. Jákup av Skar›i, sum hevur veri› forma›ur seinastu f‡ra árini, stilla›i ikki upp aftur. N‡ggur forma›ur er Andrea Eldevig.

N‡vald í stjórnina eru Lív Maria Patursson og Johan C.Z. Nielsen. Hini í stjórnini eru Súsanna Toftegaard, Jan Dam Vang og Niklas Winther.

Á landsfundinum var› Torbjørn Jacobsen, landsst‡risma›ur, útnevndur til verja fyri skipa›u barna- og ungdómsfelagsskapirnar og fekk hann handa› gullnál FURs.

Aftur í 80-ini

Magni Dalsgaard
javna›arma›ur

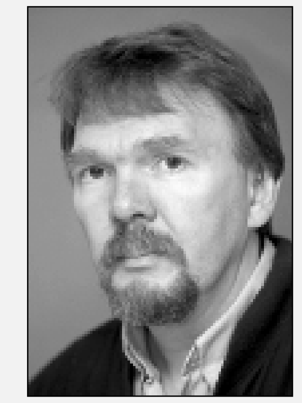

Tjó›veldisflokkurin hevur aftur víst, hvat hann er bestur til: at vinda pengar úr donsku lønmóttakarunum. Nú hevur landst‡ri› 4 fer›ir veri› í Danmark og hótt vi› at r‡ma úr ríkisfelagsskapinum, men danskarar hava bakka› líka til teir fingu sín vilja. Stóri sigurharrin er Poul Nyrup Rasmussen, tí ríki› minkar ikki í hansara stjórnartí›.

Danskar stjórnir ver›a sitandi komandi 16 árini vi› føroyskum tummilskrúvum og vit ver›a í somu stø›u, sum í 80-unum, vit kunnu gera, hvat vit hava hug til, og vit fáa 16 milliardir afturfyri.

Komandi ár skulu vit til eina bindandi fólkaatkvø›u um stevnuskránna hjá Gamla sjálvst‡rinum - hon er so vatndey›, at henni kann eingin stemma ímóti.

Vit hava ta› fínt, næstan líka so gott sum danskarar.

N‡ggi tjó›sangurin ver›ur tann hjá The Tremelous:

Step by step baby, step by step,
take it easy, and you won't regret

Tak yvir høvdi›

Jóhan Petur Johannesn
Valevni sambandsflokksins

Ta› eru mong ung vi› mær, i› ynska okkum eitt tak yvir høvdi›. Men hettar er tíverri, ein stórur trupuleiki í okkara kommunu. Sjálvur haldi eg ta› vera langt úti, at ein rættur sum hesin, skal ver›a ein slíkur trupulleiki. Hettar kemur uttan iva av tí, at okkum vantar eina rødd í b‡rá›num, i› kann tosa okkara søk í hesum máli›.

Ta› er ein sannroynd, at vit hava ikki veri› serliga gó› at skipa ein íbú›arpolitikk. Tí er ta› uppá tí›ina, at vit setta okkum ni›ur og or›a ein slíkan politikk, har máli› ikki sn‡r seg um at fáa sum mest av pengum burturúr byggjarí›i, men um trivna hjá sær sjálvum, og hjá okkum øllum.

Tí fari eg at virka fyri:

- Eldraíbú›um
- Leiguíbú›um
- Felgasbyggjing t.v.s at fólk kunnu byggja íbú›ir/hús í felag
- Fleiri útstykkingum

Lat meg til seinast nevna, at eg sum liberalur meini ta› vera ein rætt, at hava fleiri valmøguleikar, tá i› ta› ræ›ur um bústa›arvi›uskifti,

- At fólk ikki skulu stúra fyri aldurdóminum, tí at húsini eru ov stór, me›an tey ikki kunnu fara nakra a›ra sta›ni at búgva.
- At tey, i› ikki vilja seta seg í stóra skuld, skulu hava møguleikar at leiga, til tey hava rá› at fáa sær sítt egna.
- At um fólk ynskir felags byggjing, ta› ver›i seg tvíhús ella ra›hús, skulu tey hava møguleika at keypa grundstykki fáa kommununi.
- og tey i› ynskja sær sítt egna skulu eisini kunna keypa eitt grundstykki.